

פרוטוקול מס' 241

מישיבת ועדת העבודה
יום ב', כ"ה בטבת תשל"ו - 29.12.1975, שעה 10.00

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:

ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
מ. גז
ל. דיציאן
מ. דרובלס
א. הרליץ
ה. זיידל

מוזמנים:

א. ברק - היועץ המשפטי לממשלה
א. גלס - משרד המשפטים
ת. פנחסוביץ - " " "
א. רוט - החשב הכללי, משרד האוצר
א. ששון - נציבות שירות המדינה
מ. כהן - משרד החינוך והתרבות
מ. קרן - סגן היועץ המשפטי, משרד החינוך והתרבות
א. יפהר - משרד החינוך והתרבות
ד. רוטר - המוסד לביטוח לאומי
י. כפלאורי - משרד העבודה
ש. קרמר - אגף התקציבים, משרד האוצר
י. לויין - יועץ משפטי, המוסד לביטוח לאומי
א. בכנר - רכז מידע משפטי, הכנסת

מזכיר הוועדה:

מ. משולם

רשמה:

ע. הירשפלד

- סדר-היום:
1. חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 13), תשל"ו-1975 - הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת ש. לויין.
 2. חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 19), תשל"ה-1975.
 3. חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 20), תשל"ה-1975.

חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 13), תשל"ו-1975
הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת ש. לרין

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני פותחת את הישיבה.

סעיף ראשון על סדר-היום הוא חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 13), תשל"ו-1975, הצעה לסדר-היום שהגיש חבר הכנסת שלום לרין, שעברה כבר את הקריאה הראשונה.

חבר הכנסת לרין הודיע שיאחר לישיבה, ואבקש את מר רוט להסביר לנו את העניין. בישיבה הקודמת אמרנו שלאחר הקריאה הראשונה בתייחס להערות.

א. רוט: הצעתו של חבר הכנסת לרין, שהובאה בתיאום עם משרד האוצר, מתייחסת לחישוב חלקי המשרה של המורות. למשל, אם אדם עבד במשך כל השנים חצי משרה, המשכורת עליה מחושבת הפנסיה היא 50%; אם אדם עבד במשך 5 שנים חצי משרה ו-5 שנים משרה מלאה, החישוב הוא של שלושה שלישים.

לגבי מורות שהן אמהות לילדים עד גיל 14 יש סידור מיוחד. אם חלקיות משרתן היא 4/5, הן למעשה מקבלות לא 80% משכורת אלא קצת יותר, כי הן מקבלות תוספת יוקר, וזה מגיע ל-85%. אנו עומדים להכניס תיקון, לפיו אם מורה עבדה לפחות 80% ממשרה שלמה, נראה את החלקיות גבוהה ב-10% נוספים ממה שהמורה עבדה בפועל.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: ואם חלקיות המשרה היא 90%?

א. רוט: במקרה זה תקבל המורה 100%. מורה בדרך-כלל פורשת מהעבודה בגיל 60 או 65, ובגיל כזה כבר אין לה ילדים מתחת לגיל 14, וכשהיא פורשת מהעבודה היא אינה פורשת לפי ההסדר הזה, ואנו מעוניינים שההסדר הזה יופעל וטרואקטיבית משנת 1966.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: האם הסדר זה יחול גם על מורה שעבדה משנת 1950?

א. רוט: זה יחול עליה, אם משנת 1966 ואילך היו לה ילדים מתחת לגיל 14.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: כמה מורות יקיף העניין? מדובר על 10 שנים. זאת אומרת, שמורה שהיא היום בת 65 היתה אז בת 56, מהו החישוב של ילדים מתחת לגיל 14? התיקון לא יחול על אף מורה לגבי העבר, כי אין בשנים שבגיל זה היו להן ילדים מתחת לגיל 14 לפני 10 שנים.

א. שרון: אפשר אולי לרוטר על הטרואקטיביות.

מ. קרן: זכאות לגמלאות יכולה להיות גם לגבי מורות שפרשו מסיבות שונות: פיטורים, פיטורים אחרי 10 שנות שירות בגיל 40, פיטורים בגלל בכות, ופרישה מרצון אחרי 20 שנות הוראה, ללא אבחנה בגיל. אם המורה התחילה לעבוד בהיותה בת 18, למעשה היא יכולה לפרוש מרצון בגיל 38.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אבל היא אינה מקבלת פנסיה, כי הפנסיה מוקפאת.

מ. קרן: המצב הוא שיש זכאות למורה שהיתה אם לילדים עד גיל 14 ושעבדה חלק של משרה.

מ. קרן

לשאלת היושבת-ראש אם סידור זה יחול גם על מורה שעבדה משנת 1950, כאן מתעוררת בעייה של פתיחת תיקים לגבי מוזשכבר פרש. אם מחלקת הגמלאות באוצר תהיה מוכנה לפתוח תיקים ולטפל בכך, אני מקבל בנלכה את הצעת היושבת-ראש.

חבר הכנסת לוין אומר בדברי ההסבר, כי לפי תנאי העבודה המקובלים במערכת ההוראה בגנות מורות אמהות לילדים עד גיל 14 מהסדר הזה. הסדר זה אינו חל על גבנות, שבכל מקרה הן עובדות משרה מלאה. לכן אנו מבקשים להוציא את המלים "או לגבנות".

א. יפהר: למעשה, בחוקי העבודה של כנסת ישראל נקבעו הוראות מיוחדות לגבי תנאי עבודה של המורה הנשואה, לא של מורה אם לילדים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: ואם יש מורה, אם לילדים לא נשואה? או אשה גרושה שהיא אם לילדים?

א. יפהר: לא מדובר עליהן. מדובר על המורה אם לילדים, ומניחים שהיא נשואה. משנת 1960 מדובר על תנאי עבודה מיוחדים למורה, שהיא אם לילדים עד גיל 14, וכך המצב עד היום.

א. רנן: כאשר הועלתה ההצעה להחיל את התיקון משנת 1966, ראינו את ההצעה כמתקבלת על הדעת. אני מבקש לקבל את ההצעה כפי שהובאה וסוכמה עם חבר הכנסת לוין, ושהוועדה תכבד את הסיכום.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: בישיבה הקודמת התעוררה שאלת הגבנות וסוכם לא למחוק את המלים "או לגבנות".

ל. דיציאן: יש מקרים לא מעטים, שגבנות עוברת להוראה לאחר תקופה מסויימת, ולפי כל כללי הותק המקובלים מגיעות לה זכויות הניתנות למורה. אם במחק את המלה "גבנות", כשהיא תצא לפנסיה זה יכול להתפרש שהתקופה הזאת לא נחשבת לה כתקופת עבודה פדירה במלוא ההיקף.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: יכול להיות גם מקרה הפוך, אם עבדה קודם כמורה ואחר-כך כגבנת.

מ. קרן: הסדר זה חל רק לגבי מי שמשמש בהוראה, כמורה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: יש לקחת בחשבון מצב כזה שבו עבדה האשה מספר שנים בתור גבנת ומספר שנים בתור מורה.

א. שרון: אז היא מורה שהפכה להיות גבנת וזכויותיה שמורות לה. הכללת המלה "גבנות" כאן מטעה, כי זה לא דלבנטי.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: מר ירמנש הסביר לנו שמאחר ואין מקרים כאלה, אין מביעה להשאיר את זה כך.

מ. קרן: זה מפריע, משום שזה עלול להשעות.

ש. לוין:

יש עכשיו כ-18 חטיבות צעירות במסגרת הכוללת, כתות לגילאי 5 וכתות א', שבהן עובדות גבנות בתנאים של המורות, ואינן יכול לשלול מהן מה שאתה בוחן לחברותיהן. אם הגבנת עובדת בגן ילדים, היא עובדת 30 שעות וכל הענין אינו בוגע לה; אבל יש גבנות שעובדות עכשיו במסגרת חדשה של משרד החינוך ואנו חייבים לכלול אותן.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אולי תאמרו גבנת שעובדת בהוראה, או גבנת שהפכה להיות מורה?

א. גלס: אם בשנה ובכתוב "שולמה למי שמועסקת בהוראה", זה לכל הדעות יותר רחב מאשר מורה.

א. שרון: במקום המלים "מי שמועסק בהוראה", אני מציע לכתוב "עובד הוראה".

ש. לוין: מדובר בגבנת שמוסיפה לעבוד עם גילאי 5 במסגרת של החטיבה הצעירה. מבחינה פדגוגית היא ממשיכה להיות גבנת. מבחינת המבנה של היחידה החינוכית זה בית-ספר, היא עובדת גם 24 שעות, ואותה זכות שמגיעה למורה מגיעה גם לגבנת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: על-מנת למנוע אי-הבנות, אני מציעה לכתוב "שולמה לגבנת או למועסקת בהוראה". אם העובדת הוכשרה להיות גבנת

א. שרון: הדבר ייצור פתח לאחיות ועובדות סוציאליות, שגם להן ילדים עד גיל 14.

מ. קרן: הפרויקט של החטיבה הצעירה היא הוראה החל מגיל 5. לכן היא מועסקת בהוראה ודינה כדין מורה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: סיכמנו שלא מדובר בגבנת שעובדת 30 שעות בשבוע. מדובר בגבנת שלמעשה עובדת 4/5 חלקי משרה כמו המורה, אם זה במסגרת החטיבה הצעירה ועברה לעבוד בכתה א', או בכל מסגרת שנחשבת כהוראה. אם כך, מדוע לא בוכל לומר "גם גבנת המועסקת בהוראה"?

ל. דיציאן: היא אינה מועסקת בהוראה באותן קבוצות של החטיבה הצעירה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: משרד החינוך והתרבות מודיע לנו שזו הוראה. בשאלת השאלה אם צריך להגדיר את זה בחוק או לא. אם משרד החינוך והתרבות מודיע לנו שהענין של החטיבה הצעירה היא הוראה, זה צריך להיכלל.

א. גלס: לדעתי לא יכול להיות ספק בענין.

מ. קרן: כאן יהיה פתח לבעלי מקצועות אחרים שעוסקים בהוראה, כמו מדריכים, ועוד.

א. יפהר: לגבי החטיבה הצעירה, חלק גדול מהאנשים שעוסקים בנושא אינם בטוחים שהניסוי הזה יימשך. לכן אינני יודע אם יש צורך להכניס את ענין הגבנת, גם אם צורך חבר הכנסת לוין, מאחר שזה ניסוי ויתכן שיסתיים השנה.

5.

ל. דיציאן:

אינני מסכים עם ההתייחסות לתוספת היוקר, כי עם הפעלת הרפורמה של ועדת בן-שחר, משלמים תוספת יוקר מהמשכורת ואין הגבלה, ללא כל קשר אם זה 4/5 של משרה, חצי משרה או משרה מלאה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: איך אתם משלמים היום תוספת יוקר?

מ. קרו: זו בעייה רצינית.

ש. לוי:

חישוב תוספת היוקר של מורוח וגננות העובדות 24 שעות בשבוע, נעשה באופן עקרוני לפי הסדר מיוחד. ההסדר הקיים, או שהיה קיים עד עכשיו, אינו חל עליהן. (ב) אם אפילו הוא יחול עליהן, הוא לא יפתור את שאלת חישוב הגמלאות, כי אנו מדברים כאן על חוק אשר צריך לזכות בעד שנים עברו. בעבר היה חישוב אחר של תוספת היוקר. אם נבוא לידי כך שהמורה העובדת 24 שעות בשבוע ומקבלת תוספת יוקר לא לפי חלקיות משרתה, גם אז השוק הזה דרוש.

ל. דיציאן:

לא יכול להיות הסכם בניגוד לחוק. הרפורמה קבעה שמשלמים תוספת יוקר מהשכר, עד סך 3,500 ל"י.

א. גלס:

זה לא כתוב בפקודה מס הכנסה.

ל. דיציאן:

מסכום 1,500 ל"י, אם זו תוספת של 12.5%, הוא מקבלת תוספת יוקר מלאה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אינני חושבת שמשלמים תוספת יוקר מלאה למי שעובד משרה חלקית.

א. רוטר:

לפי עניות דעתי, אלה הן שתי סוגיות נפרדות. חבר הכנסת דיציאן צודק בכך שתוספות יוקר, במידה שהן משתלמות, דינן כדין הכנסה לענין מס הכנסה. אבל השאלה היא אחרת, כיצד לחשב את גובה תוספת היוקר שמגיעה לעובד במשרה חלקית. אם שכרו חלקי, גם תוספת היוקר היא חלקית.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מורה שעובדת משרה מלאה יש לה משכורת יותר גדולה, והיא גם מקבלת תוספת יוקר יותר גדולה.

א. רוטר:

זה נושא להסכמי עבודה.

ש. לוי:

חבר הכנסת דיציאן צודק מבחינה הגיונית, ואצו נייער את הקו. אבל אנו רוצים לסדר מצב של 10 שנים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

נשאלת השאלה אם צריך להכניס בחוק את ענין תוספת היוקר. לאחר הרפורמה ההסכם הזה למעשה אינו קיים, ואחם פועלים בהתאם לרפורמה. אולי צריך לנסח את זה כך שזה משתמע לגבי העבר ולא לגבי העתיד?

מ. קרו:

איננו יודעים מה יהיה לגבי העתיד. אנו רוצים לכסות לפחות את העבר.

ש. לוי:

אם יבוא יום ומורה תקבל תוספת יוקר לפי מספר הלירות של משכורתה ולא לפי חלקיות משרתה, יחכן שצריך יהיה לשנות את הניסוח. אינני מציע לעכב בשל כך את ביצוע החוק.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: כשאנו אומרים בהצעת החוק "שולמה למורה או לגננת במשרה חלקית תוספת יוקר לפי חישוב... וכו'", זאת אומרת שהחישוב הזה הוא על-פי הסכם שנעשה בעבר בין הצדדים. השאלה היא עד מתי ההסכם בתוקף, כי אחת בא להקנות זכות לאותה מורה או גננת שמקבלות תוספת יוקר על-פי אותו הסכם למעשה.

ש. לוי: קודם-כל זה יהיה לגבי השנים שעברו, אבל אינני בא להסדיר את הבעיה לגבי העבר בלבד. הסדר תוספת היוקר למורות בעבר בא להיטיב אתן ולא להרע. מורה שעבדה 24 שעות לפחות והיו לה ילדים, קבלה הטבה. הטבה זו נפסקה כשילדיה גדלו ואנו אומרים שהמשכורת הקובעת לגבי חישוב הפנסיה תהיה משכורת משוקללת, שתביא בחשבון את השנים שבהן קבלה הטבה. אם בעתיד המורה תקבל תוספת יוקר לפי הלירות, וגם אז תעבוד במשרה חלקית, יתכן שצריך יהיה לנסח את החוק אחרת. אבל אנו מדברים היום על מציאות כפי שהיא קיימת היום.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אבל המציאות היום השתנתה. הסכם תוספת היוקר יכול להשתנות. אני מציעה להוציא מכאן את ענין תוספת היוקר. מה אומר לבו היועץ המשפטי לממשלה בעניין?

היועץ המשפטי לממשלה א. ברק: לדעתי צריך לבדוק את העניין.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני מציעה שלא ננהג בפזיזות. אם השאלה היא לגבי העבר, נעשה את האבחנה בחוק ונאמר שזה לגבי העבר. אם יש לזה השלכות גם לגבי המורים, אז נדע כי צד לנסח את החוק ולא בכלול הסכמים שהיו בעבר. זאת אומרת, כל הסוגיה הזאת טעונה ליבון יסודי. אני חושבת שיש להוציא מכאן את ענין תוספת היוקר, אשר משתנה מפעם לפעם. ברגע שההסכם הזה משתנה, תוקפו של החוק אינו קיים. אני מקבלת את הצעתו של היועץ המשפטי לממשלה שהנושא צריך להיבדק. כמו-כן יש לבדוק את ענין הגננת שמועסקת בהוראה. נקודה שלישית שיש לבדוק היא, אם לקחת רק משנת 1966 אותן מורות שהועסקו. יש לקחת בחשבון את המורה שעובדת עד גיל 65, ללכת 10 שנים אחורה, כאשר המורה הייתה בת 56 ואז לא היו לה ילדים קטנים שבגללם הייתה צריכה לעבוד בתנאים מיוחדים. זאת אומרת שהרוב לא יהנו מהתיקון. אני בעד זה שנוריד יותר את ענין הרטרואקטיביות.

אני מציעה לבחון את שלוש הנקודות האלה פעם נוספת לישיבה הבאה, ואז נוכל להתייעץ לגבי הסוגיה של תוספת היוקר, כי זו לדעתי הנקודה החשובה והקובעת בהצעת החוק.

ש. לוי: אני מציע לסכם שהבירורים אינם לגבי עצם החוק אלא לגבי ניסוחו.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: עכשיו אנו מדברים על שיפור הניסוח ותיקונים לגבי שלוש הנקודות האלה. עקרונית, הוועדה קבלה את הצעת החוק והיא עברה בקריאה ראשונה.

אני מודה לאנשי משרד החינוך והתרבות. אנו עוברים לדון בסעיף הבא שעל סדר-היום.

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 19), תשל"ה-1975

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג: נעסוק היום בפרק 20 - ענין המתנדב. למעשה סיימנו את הדיון בפרק, פרט לביטוח צד שלישי. בקשנו להגב' פנחסוביץ, היועצת המשפטית מטעם משרד המשפטים, בעצה אחת עם היועץ המשפטי לממשלה, להביא לנו נוסח של אותו סעיף, אם זה צריך להיות בפקודת הבזיקין או בחוק אחר שבא להבטיח את הענין של ביטוח צד שלישי לגבי המתנדבים.

היועץ המשפטי לממשלה א. ברק: סוגיית המתנדב מעוררת כמה בעיות. קודם-כל יש שאלה של אחריות כלפי המתנדב עצמו, אבל לא זה הנושא הנדון. בדרך-כלל היא בחלקת לפי עקרונות אחריות כלליים, עם אחריות ביטוח ספציפית. אחר-כך ישנה שאלה של אחריות המתנדב עצמו כלפי צד שלישי. אחר-כך ישנה השאלה הקיימת, שעליה מרוכז עכשיו הדיון, בהנחה שהמתנדב אחראי כלפי צד שלישי ולא עומדים לרשותו כספים, שמא יש מישהו אחר שמבחינה מוסרית או אחרת מן הדין שישא באחריות, והשאלה היא אחריותו של מישהו אחר כלפי צד שלישי בגין בזקים שגרם המתנדב לאותו צד שלישי.

צריך להבדיל כאן בין שני מצבים. אם המתנדב, שגרם בזק לצד שלישי הוא מבחינה ארגונית חלק ממפעל שאותו הוא משרת, ובהתנדבות, כגון קיבוץ או בית-חולים, לפי הדין הקיים היום במדינת ישראל אפשר לראות באותו מתנדב עובד של אותו גוף, כמי שמשתלב במפעל. והמתנדב, אף שאינו מקבל שכר בגין פעלו, הוא משתלב באותו מפעל. וכאן, מתנדב ב"הדסה" הייתי רואה אותו כעובד ב"הדסה" לפי הדין הקיים, ומי שעובד בקיבוץ הוא עובד של הקיבוץ. הדין בישראל אינו מתנה היות אדם עובד בכך שהוא מקבל איזה שהוא שכר. אדם יכול להיות עובד גם אם הוא עובד בחינם. פעם היה מנחן של קליטה, והיום יש מנחן אם אתה משתלב באותו מפעל. לכן, אותם מתנדבים ומתלמדים, הדין הקיים כבר מבטיח שהמפעל שבו הם עובדים יהיה אחראי ונאמן כלפי צד ג' על הזקקים שאותו מתנדב גורם, וכאן או שהמפעל עצמו משלם, ואם למפעל יש ביטוח - אז הביטוח של המפעל מכסה זאת. אלא אם כן הביטוח של המפעל מבוטח כך שזה מכסה עובדים בשכר, וצריך לבדוק את זה. אבל גם אם הביטוח אינו מכסה, קיימים הבכסים והם מכסים.

כאן הבעייה מתמקדת באותם מתנדבים שאינם מועסקים במפעל. מה שקורה הוא, שיבוא גורם ממשלתי או אחר, כמו הסוכנות היהודית ששולחת מתנדב למשפחה, ותוך כדי היותו שם הוא גורם בזק לצד שלישי. לפי המבחנים הרגילים, המתנדב הזה אינו עובד של המשפחה, ואם הוא היה עובד של המדינה, לא היינו רוצים להטיל אחריות על המשפחה. הוא גם אינו עובד של הגוף ששלח אותו. הוא אינו חלק של המפעל, הוא אינו עובד של אותו גוף. לכן, לפי הדין הקיים, בעצם לא יהיה גוף כלשהו שישא באחריות של מתנדב כלפי צד ג'. השאלה היא איך פותרים את הבעייה. אני מבין שמוסכם על כולנו שיהיה מישהו שישא בתשלום כלפי צד ג' בגין בזקים שגורם המתנדב.

בנוסף לאותה אחריות היפותטית שמוטלת על המתנדב, הבעייה היא בעיקרו של דבר מהי הטכניקה המשפטית הטובה ביותר כדי להגשים את המטרה. אני מבין שהוצעה כאן הצעה, שיראו במתנדב עובד של מדינת ישראל, וברגע שיראו אותו כעובד של המדינה, אז המעביד שלו אחראי בגין מעשיו כלפי צד שלישי, ואולי כך תיפתר הבעייה. לי כחמש-עשר שנים יש ספקות אם זו השיטה הטובה ביותר, וכאמור אנו במצאים "ישור" טכני ולא במישור של מדיניות.

קודם-כל, גם אם נאמר שהמתנדב הוא עובד, על-ידי כך פתרנו רק חלק אחד של המקרים. כלומר, המפעל עצמו צריך להיות אחראי. אם העובד גורם בזק מבלי שהוא יהיה אחראי, עדיין צד ג'

י. ברק

ביזוק וצריך לקבל פיצויים, והעובדה שהפכנו את צד ג' לעובד עדיין אינה אומרת שפיצינו אותו. במלים אחרות, על-ידי כך שנהפוך את המתנדב לעובד לא נשיג במלואה את המטרה שאנו רוצים להגשים, משום שצד ג' יזכה בחלק של אותם בזקים, אותם בזקים שהמתנדב אינו אחראי בגינם, לא נשיג פיצויים, ואני חושב שהמטרה שלנו, ובמיוחד של הביטוח, היא לאפשר לצד ג' לקבל פיצוי על כל בזק שבגרם לו, בין אם המתנדב אחראי או לא, ובין אם המעביד כמעביד היה אחראי או לא.

סוג שני של שעדנים הוא, שלא רק שאנו לא משיגים דברים שאנו רוצים להשיג, אלא עשויים להשיג דברים שאיננו רוצים להשיג. למשל, אם עובד גרם בזק למעביד, המעביד יכול אחר-כך לשפות את עצמו. אנחנו לא רוצים את זה. אם נראה במתנדב עובד, אנו מטילים גם על המעביד אחריות כלפיו. כל מעביד חב חבות מסוימת כלפי העובד שלו. האם אנו מעוניינים, בנוסף לפיצוי צד ג' גם להטיל חובות על הסוכנות או המדינה, אם היא תהיה המעביד - חובות כלפי המתנדב? המטרה שלנו כאן די מצומצמת, והיא רצוננו לפצות את צד ג'. אם רוצים לפצות את צד ג', הנה נראה איך תוקפים את הבעייה. השיטה הטובה ביותר היא, או שצד ג' יהיה מבוטח, שמישהו ישלם את הפרמיה - ולענין זה המדינה מוכנה לשלם את הפרמיה; או שאנחנו לא נשלם פרמיות, כי מבחינה אקטוארית זה יותר זול. אנו מבטיחים שאם מתנדב ייפגע תוך ביצוע התנדבותו, מדינת ישראל תשלם. ברגע שיש התחייבות כזאת של מדינת ישראל, והיא תקיים אותה, הצעתי היא לא לבטוח להכנס למבנה המאד מסובך של דיבי בזיקין.

אפשר להחליט שנחזור לכך בעוד שנה ונראה איך ההסדר הזה פועל. אם לא, ניתן לשקול דרך אחרת. אבל בשלב ראשון, כאשר עוד איננו יודעים באיזה שכומים מדובר, באיזה בזקים מדובר ובאיזה וריאציה עובדתית המתנדב פעל, כשכל זה לוטה בערפל, אני חושב שבכוון יהיה לא לעגן את זה בחקיקה, אלא לאפשר לזה לעבוד בצורה מינהלית במשך שנה ולאחר-מכן לחזור לזה. מכיוון שאנו נכנסים לתחום מאד מאד בר, אנו נחיל הנחיות פנימיות, בריץ אותן במשך שנה או שנתיים, ולפי המצב שיתגבש נראה אם יש מקום לחוק.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: כשם שיש הסדר לגבי פוליסות הביטוח, הוצע שבמסגרת הקיימת באוצר יהיה גם הסדר מינהלי לגבי הצד השלישי הזה, ולא דברו כיצד יעשו את זה. בשאלת השאלה איך תעשה את זה לגבי אחריות המדינה בענין.

א. הרליץ: לצורך הדיון אני רוצה להשתמש בידע שיש לי מעבודתי במרכז לשירותי התנדבות. להגדרת המושג מתנדב, ברור שאנו מדברים על ציבור שברובו משתלב, או ישתלב בשירותי הרווחה של המדינה. אנו מדברים על 80% - 90%, שגם לפי הגדרתך יהיה להם אחראי. בשלב כלשהו יהיה צורך להנחות את משרדי הממשלה בענין, כי היועץ המשפטי של משרד החינוך והתרבות אומר שביטוח צד שלישי אינו חל על מתנדבים. אני חושבת שאפשר לומר ל-7 - 8 משרדי הממשלה, שהביטוחים שיש להם חלים גם על אלה, והוא הדין גם לגבי הרשויות המקומיות. גותרו לנו 10% שאיננו יודעים מי שולח אותם. למעשה, מאז שהממשלה הקימה את המרכז לשירותי מתנדבים, לא ידוע לי על מקרה של ביזוק צד שלישי. אני רוצה לשאול אם אפשר להגיע לנוסחה, שהמרכז לשירותי התנדבות, שהוקם על-ידי הממשלה וממומן על-ידה, אפשר יהיה לראות בו מבחינה חוקית את הסחוף בין הצדדים. אנו רוצים להבטיח שהמתנדב לא יתרוצץ בין כל הגורמים, ושיראה את המרכז לשירותי התנדבות ככתובת לפניותיו. השאלה היא איך להביא את עמדת הממשלה לידיעת הציבור, ואיך יהיה לה כיסוי.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: בחי המשפט אינם מכירים בינחיים בהסדרים אלה.

א. הרליץ:

האוצר אמר שאם יהיה צורך להוציא ביטוח, הוא יהיה מוכן להקציב את הסכומים הדרושים. אבל יכול להיות שלצורך השנה הראשונה נגיע למסקנה שאין כבר צורך להוציא ביטוח.

ב. גז:

השבוע קרה מקרה טראגי, כאשר מכונית עם מתנדבים נסעה לאחת מיחידות צה"ל ברמת-הגולן, ואחת המתנדבות נסחפה בזרם מים גדול ואחר-כך מצאו את גופתה. הנהג גם הוא מתנדב, שעובד ב"ד"ור לעולה". מי אחראי במקרה כזה לאסון?

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אם הנהג מתנדב, זו סוגייה נוספת.

ט. דרובלם:

הבעייה המרכזית היא איך להבטיח את המתנדב ואת הצד השלישי, ונראית לי הצעתו של היועץ המשפטי לממשלה בעניין. השאלה היא איך להסדיר את העניין בחוק. אם המדינה אוסרת שלא כדאי לעשות מאגר של ביטוח, אלא כדאי לפצות כל מקרה באופן נפרד והיא תיקח את הפרמיה, השאלה הסכנית היא איך לחת לדבר ביטוי במסגרת החוק; כדי שאם חלילה יקרה מחר משהו, בתי-המשפט לא יצטרכו לדון בשאלה אם זה תופס או לא.

אני מסכים להצעה להריץ את העניין במשך שנה, בתנאי שבאותה שנה הבעייה תהיה מכוסה גם כלפי המתנדב וגם כלפי צד שלישי, אבל בצורה כחובה.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אמרנו שדינו של המתנדב כדין עובד. יש אמנם פוליסות ביטוח, מפעלים גדולים מבטחים את עובדיהם, והמתנדב נחשב כאילו הוא עובד במפעל. אינני יודעת איך בעשה הדבר במושביו ובקיבוצים, או ארגונים וולונטריים שמעסיקים נשים. אנו רוצים שמי שמקבל אצלו לעבודה מתנדב, והוא מפיק ממנו תועלת, שיבטח אותו בצורה כלשהי. ואז בשארה אותה סוגייה, שהמשפחות אשר שולחות מתנדבים, אותה הגדרה לא יכולה לחול עליהם, ובשאלת השאלה מה לעשות במקרה זה. ד"ר פיקר אמר לנו בשבוע שעבר לגבי הסידור המינהלי במסגרת האוצר; אבל מדוע צריך האוצר לשלם פרמיות כאשר הדבר לא מעוגן בחוק? לכן אמרנו שדינו של המתנדב יהיה כדין עובד מדינה לצורך זה בלבד ולא לשום צרכים אחרים. מה גם שמה שמקבל מהאוצר כהתחייבות, אמרו לנו שזה אינו תופס בבית-המשפט, אין לו כל תוקף חוקי. לכן הגענו למסקנה שעדיף להתקין תקנות, שתוקפן יהיה לשנה או שנתיים, ובעוד שנתיים נחזור לעגין ויתכן שנשבה את התקנות ואז נוכל לעגן אותן בחוק אחר.

ש. קרמר:

בהתכתבות שהיתה לנו עם ד"ר פיקר הוא העלה הצעה, שבאמצעות הזרוע הניטוחי של אגף מס רכוש ניתן יהיה להציע את ההסדר. אולי כדאי להעביר את העניין ליועץ המשפטי של משרד האוצר כדי שיבדוק את הרעיון שהעלה ד"ר פיקר.

ת. פנחסוביץ:

הנסיון הראה שלא היו הרבה מקרים כאלה, ואם יהיה מקרה אחד, אמרתי למר לאור שהמדינה תקבל על עצמה את האחריות.

היועץ המשפטי לממשלה א. ברק:

אני מבין שהבעייה מצטמצמת בשאלה האם יש צורך בחקיקה אשר תבטיח את זכותו של צד ג' כלפי הביטוח, או שדי בכך שהמדינה תאמר שכל צד ג' יינזק על-ידי מתנדב, אנו נשפה אותו על נזק שנגרם לו. מה ההבדל בין שתי הנוסחאות האלה? לכאורה יש עדיפות בחוק אשר שכל צד ג' אשר פונה לבית-המשפט יש לו הוראה בחוק. מצד שני החסרון בכך הוא, שבמידה שיש חריגה מאותה הוראה, לצד ג' אין כלום. בכון שלפי הצעתי לצד ג' אין זכות שהוא יכול לממש אותה בבית-המשפט, אבל לפי הגישה שלי לא יהיה

א. ברק

צורך לממש אותה, משום שאם מדינת ישראל אומרת שהיא תשלם, היא תשלם, ולא צריך לפנות לבית-המשפט כדי לאלצה לשלם. המדינה יכולה לעשות זאת בכמה דרכים. שר האוצר יכול להודיע לך ש"אנו מתחייבים בזאת לשלם". נכון שכאשר מדינת ישראל אומר שאנו מתחייבים לשלם, זה כשלעצמו אינו מעניק זכות לצד ג' לבוא בדרישה. אבל אם מדינת ישראל אומר לך שהיא תשלם, אז היא תשלם. זאת אומרת שאם צד ג' ייפגע, הוא לא יצטרך לפנות לבית-המשפט, כי מדינת ישראל תשלם.

א. הרליץ: מי יקבע את גובה התשלום?

היועץ המשפטי לממשלה א. ברק: אותו הסדר שאתם רוצים לקבוע, הוא יקבע את גובה התשלום.

אני מציע בשלב זה להסתפק בשנה הראשונה בשטר זה, שמדינת ישראל חותמת בהתחייבות של שר האוצר אלי. יש לי ספק אם התחייבותו של שר האוצר אליך אינה מחייבת, אבל אני מניח שאם תהיה התחייבות של האוצר כלפיך לשלם 1,000 ל"י למתנדב, למתנדב יש זכות לקבל 1,000 ל"י, לא זכות מכוח חוק, אלא זכות מכוח ההתחייבות עצמה. זה דבר שאף פעם לא נבחן בבית-המשפט, כי החוק הוא משנת 1973. הסעיף מדבר על חוזה וכל התחייבות אחרת שאינה חוזה. אנו נפרש את התחייבות האוצר כלפיך כמעניקה זכות לצד ג'. אם הוא יתבע אותנו לבית-המשפט, לא נטען שההתחייבות הזאת לא מחייבת אותנו.

א. הרליץ: בהנחה ש-90% של המקרים אינם חלים על

ממשלת ישראל, אני רוצה לשאול: אם מתנדב במועדון גוער פגע בשגגה בילד ולמעשה חנת הביטוח של משרד החינוך והתרבות אחראית לזה, אבל ברגע שהם יודעים ששר האוצר קיבל על עצמו את חובת התשלום, הם יפנו את התובעים אל שר האוצר.

היועץ המשפטי לממשלה א. ברק: אין טעם שהמדינה תקבל על עצמה דברים שחברות הביטוח צריכות לשפל בהם.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני מציעה שהדברים יהיו בתקנות,

שתוקפן יהיה לשנה או לשנתיים והענין הזה ייבדק. ענין ההתחייבות אינו עומד במבחן המציאות ואינני רוצה לקחת על עצמי אישית אפילו התחייבות מסוג זה. יש לקבוע כללים בתקנות, דאז באמר שבמידה שקורים גזקים אלה ואלה, האוצר או המדינה ישאו באחריות. יש לנו גסיון בתחומים אלה ואיננו נוהגים ללכת לענין של התחייבות. זו בקשתנו, זו היתה גם דעת הוועדה והועלתה אפשרות מסוג זה. גם האוצר העדיף שהענין ייכלל במסגרת חקיקה מאשר התחייבות.

אנו מבקשים את הניסוח שלכם בענין. קודם-כל אנו רוצים שתהיה חובת ביטוח לגבי זה שמקבל אצלו את המתנדב; ובאותם מקרים שמשפחה אינה יכולה לבטח, שאחריות המדינה תהיה בנושא.

היועץ המשפטי לממשלה א. ברק: בסדר. אני רק אומר שהוועדה נכנסת למים מאד עמוקים וקשים, כי לא כל ניסוח אשר מטיל על המדינה חובת אחריות הוא גיסוח שנותן חובת ביטוח לצד ג'.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: הכוונה היא ביטוח לגבי אלה שיכולים

לבטח: משרדי ממשלה, מפעלים גדולים, קיבוצים ומושבנים - כל אלה שמזמינים מתנדבים, עליהם לבטח אותם. (ב) במידה שיש מישהו שאינו יכול לבטח, אגז זה לגבי אותה משפחה שגשלוח אליה מתנדבים, במקרה כזה תחול התחייבות המדינה לפצות בעד גזקים שנגרמו על-ידי המתנדב.

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מט' 20), תשל"ה-1975

ד. רוטר:

הסעיפים 9, 10, 22 ו-29 בותרו לדין, והם עוסקים בענין של דרכי ההצמדה של פרמטרים שונים בחוק, לשינויים שחלים, לתוספת יוקר ובשכר במשק. הבעייה המרכזית שלא נפתרה היתה בעיית המקסימום. את המקסימום בחוק הביטוח הלאומי הצמדנו לשכר הממוצע רק אחת לשנה ב-1.4, והוא נקבע פעמיים. לכן, כשחלו תיקונים במהלך השנה, לפי סעיף 11(ג) למשל, יצא שכל הגמלאות יכולות לגדול לפי שעור הגידול בשכר, ולא כן המקסימום. היות שהמקסימום לא גדל, הדבר חסם פוגים אחדים של גמלאים ליהנות ממלוא הפיצוי על ההתייקרות. אם יש תוספת יוקר ביולי או באוקטובר, כל עוד הגמלאי הזוגע בדבר אינו מגיע למקסימום, הוא יכול לקבל הגדלה בקצבות ארוכות המועד שלנו לפי סעיף 11(ג). אבל אם כבר ערב תוספת היוקר היתה גמלתו חסומה במקסימום, הוא אינו יכול לקבל תוספת יוקר. הוא צריך להמתין עד ה-1.4 הבא, וכאשר המקסימום עצמו גדל אפשר לחשב לו את הקצבה ולתת לו את התוספת הדרושה. דבר זה פגע בקבוצה יחסית קטנה של אנשים. מדובר באנשים שהגמלאות שלהם מחושבות לפי השכר הממוצע הביטוי והגבוה; אבל יחד עם זאת, אם יש לנו עקרון שכל העובדים במשק וכל הגמלאים מקבלים פיצוי מסויים, בשאלת השאלה מדוע קבוצה זו, שיכלה לקבל אילו עבדה תוספת יוקר לשכרה, לא יכלה לקבל את הדבר הדומה לזה לפי החוק, והיו כאן טענות שהענין אינו צודק.

תיפשונו דרך כיצד לפתור את הבעייה, תוך שמירת עקרון המקסימום. הזכרתי את הענין עוד בדיונים קודמים, שעוד בזמן הכנת הצעת החוק, כאשר היא נדונה בוועדת השרים לענייני חקיקה, העיר על כך יושב-ראש הוועדה, השר צדוק, שיש כאן מעשה שלא נפתר, והטיל על המוסד לבדוק את הנושא אם יש דרך מסויימת לפתור את הענין במהלך העבודה. ההצעה שהעלה שר המשפטים אמרה, שאילו היינו מצמידים את המקסימום בדרך דומה לזו שאנו מצמידים את הגמלאות, הבעייה לא היתה נוצרת על הסף; היא היתה פתורה מעצמה. המסקנה המתבקשת היתה, שאילו היינו מגיידים את המקסימום כל פעם שהיתה תוספת יוקר, כל המערכת היתה צמודה באותה שיטה, הכל היה נע באותם שעורים, ואז הבעייה לא היתה נוצרת על הסף.

מבחינה תיאורטית ראינו את הפתרון הזה כפתרון המוצלח ביותר, כי הוא מבטיח שהבעייה לא נוצרת בצד הגמלאות. הוא גם מבטיח את הסימטריה בצד החוק, שאותו מקסימום אשר קובע את ההכנסה המקסימלית, היא-היא ההכנסה שמשלמים עליה את דמי הביטוח. הסימטריה שקיימת בחוק היתה והיא חלק מבכסי צאן ברזל של חוק הביטוח הלאומי, והיא נשמרת. המקסימום גדל, אז גם הקבוצה שאנו מזכים אותה בהצמדה מלאה תוך השנה, היא משלמת; גם כשהיא אינה עובדת, כך שגם העקרון הזה נשמר.

מה שהקשה עלינו לתת תשובה חיובית בשעתו לוועדת השרים לענייני חקיקה, היתה בעיית העבודה הארגונית המוטלת עלינו ועל כל הציבור המבוטח, משום שהגדרת המקסימום היתה מחייבת אותנו לבדוק מחדש את כל מערכת ההוראות שלנו לכל המעסיקים ולעשות עוד הרבה מאד פעולות מינהליות, שלפי המצב הקיים היינו פטורים מלעשותן, אלא פעם אחת בשנה, וכאן אנו צריכים לעשותן כמספר תוספות היוקר. במצב כזה להתחיל כל חודש שני לחשב מחדש את המקדמות, להוציא הודעות ולגבות הפרשים, זה היה מייקר את הוצאות הגבייה ומכביד על המינהל. חששנו מאד לקחת על עצמנו את הענין הזה. אבל לאחרונה, בעקבות דו"ח ועדת זוסמן ובעקבות ההסכם החדש שנחתם בין המעסיקים ובין ההסתדרות, שקובע הסדר תוספת יוקר פעמיים בשנה - ב-1.10 וב-1.4, חשבנו שהמקסימום של תוספת היוקר הוגדל והוא זהה למקסימום של הביטוח הלאומי. מאחר שמקסימום תוספת היוקר הוא 3,500 ל"י ומקסימום ביטוח לאומי הוא 3,700 ל"י, בעייה זו נפתרה כמעט לחלוטין. ראינו שזה פעם אחת

ר. רוטר

בשנה, וכרוח הסכם תוספת היוקר, ואמרנו שאנו מוכנים לקחת על עצמנו את העול הזה כדי שהבעייה תיפתר בצורה הגיונית, ולקבל למעשה את ההצעה לתיקונים אחדים של הרעיון שהעלה שר המשפטים לפני כשנה.

הרעיון שהעלינו היה, שאנו נבייד את המקסימום, נצמיד אותו לסעיף 11(ג), אבל בגביל אותו לפעם אחת בשנה. כלומר, נוסף ל-1.4, נצמיד אותו עוד פעם אחת בשנה. הדבר מעון ביטוח והבהרה, אבל הרעיון שהולך ומתגבש, ושאותו אנו רוצים להביא לוועדה אולי עוד השבוע הוא, שאם אחרי ה-1.4 משולמות תוספות לפי סעיף 11(ג), שעד ל-1.10 הן מצטרפות ליותר מ-10% - 12%, הרי שמ-1.10 יגדל המקסימום הקבוע בחוק באותו אחוז של תוספת היוקר שהצטר. כעת, לפי ההסדר הקיים, זו תוספת היוקר של ה-1.10, בתנאי שהיא עולה על אחוז מסויים. כלומר, אנו רוצים להכניס כאן אחוז חסימה. אבל בגיח שעד 1.10 תבוא הגדלה שמעבר לאחוז החסימה, אז מקסימום האחוז גדל, באותו מועד גם משולמת תוספת יוקר וכל המערכת זזה פרופורציונלית, ואז גם החובות וגם הזכויות מתקיימות.

במצב הנוכחי עשינו סימולציה מה היה קורה אילו ההוראה היתה מתקבלת לפני שנה. בניח שהיתה רק תוספת יוקר אחת בשנה; המקסימום היה צריך לגדול אז ב-10% - 700 ל"י, זה בעצם היה רלבנטי ל-12% - 13% מציבור העובדים בכלל, כי 88% של העובדים מגיעים רק עד התקרה ולא עוברים אותה, ולהם זה לא בוגע. אבל לשכבה של 12% שעוברים את התקרה הדבר היה מביא תוספת ביטוח של לירות אחדות. מי ששכרו היה 5,000 ל"י, זה היה פוגע במקסימום ב-13 ל"י; אם היה בפגע בעבודה, אז הפיצוי לאותו אדם היה פי כמה מעל ומעבר.

זו רוח ההצעה ואנו מתרשמים שאחרי דיונים והסברים של מועצת המוסד הולכת ומתגבשת הבנה בענין.

אני רוצה להוסיף, שבכל אופן רצינו להגביל את ההסבר הזה בהוראה של אחוז החסימה. זאת אומרת, שאם תוספות היוקר לפי סעיף 11(ג) שמצטרות בין 1.4 ל-1.10, במידה שהדבר הזה יקרה לכל היותר רק פעם אחת באמצע שנת כספים, ולא בתחיל כל חודש שני לשפל בענין מבחינה מינהלית וארגונית, כאשר נבדוק את עצמנו כל שנה ב-1.10 בגדיל אוטומטית כל פעם שתהיה תוספת. אנחנו גקבנו במספר 10%, והיו כאלה שהציעו 12%, אבל הענין עוד לא פוכם. חשבנו שבאותן שנים שההתיקרות החצי-שנתית אינה עולה על אחוז מסויים והפגיעה אינה גדולה, לא כדאי להטיל גבייה נוספת בשעורים קטנטנים, שאינה מצדיקה מבחינה מינהלית את כל הטרחה; וגם לא לחשב הפרשי תגמולים. אבל אם קצב האיגפלציה הוא כזה ובמשך חצי שנה הוא עולה על 10% - 12%, אז הפגיעה יותר רצינית ואין מקום לומר להמתין עד 1.4, ואנו באוקטובר עוצרים ובודקים את הענין. כך שבשנים מיוחדות כאלה כאשר האיגפלציה מהירה, יופעל הסעיף הזה. בשנים אחרות, כאשר קצב האיגפלציה יהיה יותר קטן, אנו מקווים שנוכל להגיע בשנים הקרובות למצב כזה שלא נעבור את שעור האיגפלציה של 25% לשנה, אז הסעיף הזה לא יופעל. זה הרעיון שהעלינו והתגובה שנתקבלה היא חיובית למדי, אבל אנו עוד צריכים לבטח את זה. הבנו שהוועדה לא ראתה בעין יפה את התיקונים האלה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצנו: אם הממשלה רוצה להכניס את התיקונים האלה, אין לי התנגדות.

ר. רוטר: אנו סבורים שאם לארבעת הסעיפים האלה יתווסף סעיף ברוח זו שהבאתי, הבקורת או חוסר שביעות הרצון שהוועדה גילתה לגבי סעיפים אלה בעצם יגואו על פתרונם ואז הדרך תהיה פתוחה.

ל. דיציאן:

לפי דבריו, תוספת יוקר של 350 ל"י
תבטא בתוספת תשלום של 5 ל"י לביטוח

לאומי. איך בעשה החשבון?

ר. רוטר:

מי ששכרו היום מגיע לסכום של
3,500 ל"י ותוספת היוקר מ-1.10.75
של 10% מקרבת את משכורתו ל-3,850 ל"י, גם לפי החוק הקיים חייב אדם
כזה לשלם החל מ-1.10 את דמי הביטוח עד 3,800 ל"י, כי זו התקרה.

ל. דיציאן:

אם אתה מגיע ל-5,000 ל"י, זה הרבה יותר
מ-15 ל"י.

ר. רוטר:

במצב הקיים כל הסכום של 350 ל"י היה
מעל המקסימום והיה פטור. במצב החדש
350 ל"י גם כן יהיו מעל המקסימום, אז הסכום החייב במס יגדל ב-350 ל"י
אלה.

היוקר קבלנו תשובה פחות או יותר
סופית, ועכשיו נשב ונעבד את הענין לפרטיו. אני מקווה שתוך ימים
אחדים נסיים את העבודה והוועדה תוכל לעבור על הסעיפים.

לגבי סעיף 9, שמתקן את סעיף 68ב', הוועדה
התקוממה ולא היתה מוכנה לקבל את סעיף (ד) בטענה שבאוקטובר ישלמו
תוספת יוקר ואתם חושמים את הבכיים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצן:

זה לא שייך לגיידות התקרה, ואינני
מסכימה שהבכיים לא ייהנו מזה.
אם יש התייקרות, גם אנשים אלה צריכים לקבל אותה. אל תקשור את תשלום
תוספת היוקר לגבי בכיים שהגיעו היום למקסימום התקרה. אני רוצה להפריד
בין הזכות לקבל את תוספת היוקר, כמו כל עובד אחר, לבין גיידות.

ר. רוטר:

אבל זה היינו-הך.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצן:

אינני רוצה לקשור את זה עם הטבלה.

ר. רוטר:

אנו מציעים שברגע שמצטברת עליה של
10% - 12%, אנו מניידים. ברגע שאנו
מניידים, הדברים מסתדרים מאליהם ללא הוראה מיוחדת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצן:

אני רוצה להמיר את התנאי הזה ולא
לקשור את הדברים זה בזה. אני רוצה
שהם יקבלו כמו כל העובדים האחרים על-פי אותו בסיס.

ר. רוטר:

כפי שאמרנו, עד היום המנגנון של
העידכון פגע כאן במידה שהיתה
אינפלציה מהירה. אנו מוכנים היום ליצור עידכון חצי שבתי, אם
האינפלציה תהיה מהירה יותר משיעור מסויים. יושבת-ראש הוועדה מציעה
לפרק את הענין ולתת כלל אחר לניוד החובות ולניוד הגמלאות. אני מדבר
על המקסימום כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי, באיזה מידה נשנה את החסם
הזה, שמהווה חסם גם לענין החובות וגם לענין הזכויות. אני מדבר על
החובות הנובעות מתוספת היוקר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליצן:

אנו מגיעים לחודש אוקטובר ויש
התייקרות של 8% - 9%, ולא 10% - 12%
שמחייבים את גייד התקרה, ולזה אנו מתנגדים.

.14.

ר. רוטר: אם כך, בשארנו במקודת המוצא ולא שינינו דבר. הכלל שאנו הבאנו הוא, סימטרי. אם הוא עולה, הוא עולה בעגין החובות והזכויות.

ל. דיציאן: אפשר אולי לא להגביל את הניידות ב-12%, אלא שבכל פעם שתהיה תוספת יוקר, תשנה את הניידות.

ר. רוטר: הסברנו שמבחינה ארגונית ומינהלית זה דבר קשה מאד.

אדם יצא לשרת במילואים ושכרו היה 5,000 ל"י, ו-5,350 ל"י אחרי תוספת היוקר. אדם כזה לא יתנה בשום מקרה ממלוא השכר שלו. קודם הוא היה חסום בשכר של 3,700 ל"י ואחר-כך בסכום של 4,050 ל"י, כך שאין כאן עגין של השרת המקסימום. יש כאן עגין של בידוד. באשר לתוספת היוקר, השאלה היא אם גבוא ונשנה גם את החובות וגם את הזכויות, או שנעשה את זה רק בשנים שההתייקרות היא מהירה ולא ניתן לומר לשכבות אלה לחכות, ואז אנו מפעילים את זה גם לזכות וגם לחובה.

ל. דיציאן: זה מאד מסוכן.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליגן: אני טענתי שצריך לשנות את תוספת היוקר, לביד את התקרה פעם בתוספת באוקטובר, ולא לקשור את עגין תוספת היוקר עם ניידות המקסימום.

ההצעה שהובאה לנו היום אינה פותרת את הבעיה ומשאירה אותה כפי שהיא. אני מציעה להפריד את עגין תשלום תוספת היוקר מעגין הניידות.

ר. רוטר: אם כך, בשארנו במקודת המוצא ולא נביא כל הצעה אחרת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזליגן: פרט לטעונו אלה העלינו מספר הצעות, ואני מבקשת לדעת מה הבאתם לנו בוסף לזה.

אני מודה לכם. הישיבה נעולה.

הישיבה נסתיימה בשעה 13.15